

სალოგოზო ვერელო

1921

7
მაისი
სამშაბათი
1991
№52
(11685)

ეროვნული
ბიბლიოთეკა

საზოგადოებრივ-პოლიტიკური გაზეთი

ფასი 10 ჰაბ.

საპარტევლოს პრაქტიკა სტიქიით დაზარალებულ რაიონებში

ქუთაისი, საქართველოს კორე-საონდენტი მაია კილაძე. 4-5 მაისს, საქართველოს პრეზიდენტი, ბატონი ზვიად გამსახურდია კვლავ ეწვია სტიქიით დაზარალებულ რაიონებს.

ამ ბოლო დღეებში განმეორებულია მიწისქვეშა ბიძგებმა ეპიცენტრთან მიმდებარე ზონებში ხეობაში ნგრევა გამოიწვია. მართალია, მას მსხვერპლი და დაზარალებულები არ მოჰყოლია, მაგრამ იმატა ლტოლვილთა რიცხვმა, რომე-

ლთა უმეტეს ნაწილს ქალები და ბავშვები შეადგენენ.

ბატონი ზვიად გამსახურდია შეხვდა და ესაუბრა რაიონების პრეფექტებს, გაეცნო აქ არსებული მტკიცების საქმიანობას, აღდგენითი სამუშაოების მიმდინარეობას. მოსახლეობასთან საუბრისას პრეზიდენტმა საგანგებოდ გაუსვა ხაზი იმ სამთავრობო ღონისძიებათა მთელ კომპლექსს, რომელიც მიზნად ისახავს ადგილებზე მდგომარეობის სტაბილიზაციას.

სტიქიის დღეებში ქუთაისი გახდა ის ძირითადი მაკორდინგებული ქალაქი, სადაც თავს იყრის სტრატეგიული და ოპერატიული საკითხები, საიდანაც უმეტესწილად ხორციელდება დახმარება ყველა მიმართულებით. ქუთაისში საქართველოს პრეზიდენტი შეხვდა ქალაქის პრეფექტს, აქ არსებული საგანგებო შტაბის ხელმძღვანელს არჩილ კოსტავას, დეტალურად გაეცნო შტაბის საქმიანობას, პრობლემებს.

ბატონი ზვიად გამსახურდია იყო გელათში, მოწამეთაში... მონახულა ჩვენი სულიერი და მატერიალური კულტურის უძველესი ძეგლები, სადაც სტიქიის შედეგად არის მცირეოდენი დაზიანებული.

პარტეზის ქალაქში

იმაღლი გადარჩა

არ მინდოდა წასვლა, იქ, სადაც მიწისძვრა მოხდა. ვიცოდი — იმას ვერ დავწერდი რასაც ვნახავდი.

მეგობარმა მითხრა: თანადგომა არ იცი რას ნიშნავს?! პანაშვიდზე რომ მიდიხარ და თანადგომის ნიშნად ხელს ართმევ, ამით ენერგიას გადასცემ ჰეროსუფალს. და ეს ის ენერგიაა, რომელიც ტრაგედიას აძლევინებს...

ასე აღმოჩნდა გზაში. დავით კაკაბაძის იმერული პეიზაჟები გახსოვდა? არ ვიცი, ვეღარ დავინახე თუ მართლა აღარ არის...

რატომ გვჩვენა კიდევ ერთხელ მამაზეცირმა თავისი ძალა — 20 წამში მთელი სიცოცხლის ნაჯადარი დააქცია. ვხედავ, რომ ცოდვები დაგვიგროვდა, ღვთისმშობლის წილხვედრს ეს ერგო?

(ბევრი ვეცადე, ვერ შევძელი თქვენთვისაც რომ არ დამესვა. ეს შეკითხვები).

კარგები, კარგები, სახელდახელო ფიცრულები, სადაც გაშვებული ზედა სათულები... ერთი რამ — შევნიშნე, სახლების ქვედა სათაღები, ძირი მყარად დგას. უმეტესობას, ანუ იმ სახლებს, რომლებიც მთლიანად არ ჩაიქცა ზედა სათაღები, სახურავები აქვთ დაზიანებული.

ერთმა ფიზიკოსმა ისიც მითხრა თუ ეს ხელოვნური მიწისძვრაა, გამოსხივება ფონს აუცილებლად მისცემსო.

ტრაგედიას არ შეგიმსუბუქებს, მაგრამ ხალხმა მაინც უნდა იცოდეს საიდან რა უბედურება ელის. ხომ გავაგებინებთ?

(დასასრული მე-2 გვ.)

საპარტევლოს რესპუბლიკის მთავრობის კომისიის ცნობით:

დაზარალებული რაიონების პრეფექტურებთან შექმნილია ოპერატიული შტაბები, რომელთა საქმიანობის კოორდინაციას განახორციელებს ქ. ქუთაისის პრეფექტურასთან შექმნილი საგანგებო შტაბი;

მთავრობის კომისიასთან შეიქმნა შემდეგი საკოორდინაციო ჯგუფები, რომლებიც უზრუნველყოფენ ამ კომისიის ფუნქციონირებას:

საქართველოს რესპუბლიკის შრომის, სოციალური დაცვისა და ღემოგრაფიის სამინისტროსთან მთავრობის კომისიის წევრის, მინისტრის — თამაზ გუგუშვილის ხელმძღვანელობით. ეს ჯგუფი აფიქსირებს საწარმოების, ორგანიზაციების, სასწავლო-სამეცნიერო დაწესებულებების და ცალკეული მოქალაქეების საქველმოქმედო ინიციატივას და ორგანიზებული მიმართავს მას დაზარალებული რაიონების მოთხოვნილებების გათვალისწინებით, დემოგრაფიულად შეისწავლის დაზარალებულ ოჯახებს და ხელმძღვანელობს მათ დროებით განსახლებას. ამ ჯგუფის მუშაობაში მთავრობის ხორციელდება დაზარალებული ოჯახებისათვის ფულადი დახმარების გაცემა.

(ტელეფონები: 93-63-88, 93-61-51, 93-61-88, 93-48-27);

საქართველოს რესპუბლიკის ჯანმრთელობის დაცვისა და სოციალური უზრუნველყოფის სამინისტროსთან, მთავრობის კომისიის წევრის, მინისტრის — მანანა ძოძუაშვილის ხელმძღვანელობით. ეს ჯგუფი დაზარალებულ მოსახლეობას გაუწევს სამედიცინო დახმარებას თავის შოუყრის და ანაწილებს საჭირო სამედიცინო პრეპარატებსა და ტექნიკას.

(ტელეფონები: 88-70-71, 88-98-89, ტელექსი — 889802, ტელეფაქსი — 889802);

საქართველოს რესპუბლიკის მატერიალური რესურსების სამინისტროსთან, მთავრობის კომისიის წევრის, მინისტრის ოგორ ჩხეიძის ხელმძღვანელობით. ჯგუფის ფუნქციას წარმოადგენს დიდმასშტაბური მატერიალური რესურსების დაგროვება და მათი განაწილება.

(ტელეფონები: 89-80-40, 89-41-15, 89-41-19, ტელექსი 21-24-46, ფაქსი, ტელეფაქსი — 88-98-14);

საქართველოს რესპუბლიკის არქიტექტურისა და მშენებლობის სამინისტროსთან, მთავრობის კომისიის წევრის, მინისტრის გურამ მირიანაშვილის ხელმძღვანელობით. ჯგუფი კოორდინაციას გაუწევს სამშენებლო-აღდგენით სამუშაოებს.

(ტელეფონები: 87-42-76, 87-17-39, ტელექსი — 212104).

საქართველოს რესპუბლიკის ვაჭრობის სამინისტროსთან, მინისტრის პირველი მოადგილის ავთანდილ წილოსანის ხელმძღვანელობით. ჯგუფის ფუნქციაა სახელმწიფო და კოოპერატიული ვაჭრობის ორგანიზაციების საშუალებით დაზარალებული რაიონების მოსახლეობის სურსათით, ფართო მოხმარების საქონლით მოსახლეობის მომარაგების უზრუნველყოფა, სასიცოცხლოდ აუცილებელი სტრატეგიული პროდუქტების აკუმულაცია — განაწილება.

(ტელეფონები: 29-30-65, 29-30-66, 29-30-61);

საქართველოს რესპუბლიკის ტრანსპორტის სამინისტროსთან, მთავრობის კომისიის წევრის, მინისტრის ალექსანდრე ჩხეიძის ხელმძღვანელობით. ჯგუფი უზრუნველყოფს სტიქიური უბედურების ზონაში მოსახლეობის მიმოსვლას, ყოველგვარი სახის გადაზიდვებსა და დამხმარე ჯგუფების გადაყვანას შესაბამისი ტრანსპორტის სახეობით, მათი ოპერატიული და შეუფერხებელი მოძრაობის ორგანიზაციას.

(ტელეფონები: 36-45-55, 36-45-27; ტელექსი — 211281, რიონი).

მთავრობის კომისიის საკოორდინაციო ჯგუფი, რომელიც თავს უყრის ყველა სახის ინფორმაციას, დარგობრივი ჯგუფების მეშვეობით წარმართავს და ანაწილებს მატერიალურ-ტექნიკურ რესურსებს, ჰუმანიტარულ დახმარებას, ახორციელებს ოპერატიულ კავშირს პრეფექტურებთან შექმნილ შტაბებთან, ინფორმაციას აწვდის რესპუბლიკის პრესას, ტელევიზიასა და რადიოს, სხვა ქვეყნების მასობრივი ინფორმაციის საშუალებებს.

(ტელეფონები: 93-78-98, 93-79-36; ტელექსი — 212917; ტელეფაქსი — 932094);

საქართველოს რესპუბლიკის მთავრობის კომისია მიმართავს რესპუბლიკის ტერიტორიაზე განლაგებული ყველა ორგანიზაციის კოლექტივებსა და მათ ხელმძღვანელებს, რომ ყველა სახის საქველმოქმედო საქმიანობა განახორციელონ მხოლოდ საკოორდინაციო ჯგუფთან შეთანხმებით და მასთან ურთიერთობით.

რესპუბლიკის საინფორმაციო საშუალებებმა სტიქიის შედეგების სალიკვიდაციო სამუშაოების გაშუქების დროს მაქსიმალურად ისარგებლონ მთავრობის კომისიასთან არსებული საკოორდინაციო ჯგუფის კონსულტაციებითა და რჩევებით, მისგან მიღებული მასალებით.

მიმართვა პრაქტიკის კანდიდატებს

დრამა პატივცემული მოღვაწეობა

შენშევჩვენებთ დროს საქართველოს დამოუკიდებლობის დაცვას ერთ-ერთი მიზეზი ისიც გახლავთ, რომ სხვადასხვა პარტიების ქიშპობამ და დაპირებებამ განაპირობა ჩვენი საზოგადოების გათიშვა და მით დასუსტება, რაც შეუძლებელი არ დარჩენილა მტრებისათვის და სისუსტემ დააჩქარა ჩვენი დაპყრობა. გარდა ამისა ჩვენ, როგორც ქართველებს, არ გვინდა, რომ ვინმე ჩვენი მოღვაწე აღმოჩნდეს „დამარცხებული“ და ამდენად გულნატკენი და ქართულ მთავრობასთან დაპირისპირებული. საქართველოსათვის

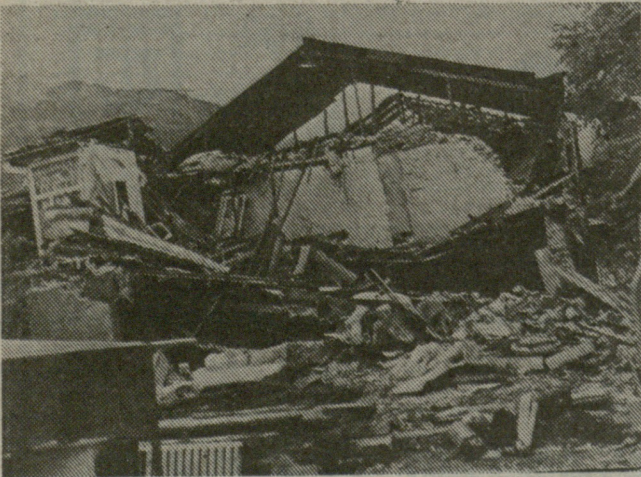
ყოველი მოღვაწე განსაკუთრებით ძვირფასია დღეს. დღეს და ყოველთვის საქართველოს სჭირდება მონოლითობა.

გთხოვთ, ასწონ-დასწონთ ყოველივე თქმული და არა თქმულიც და მოხსნათ თქვენი კანდიდატურები (ჩემის აზრით, ერთის გამოკლებით), რაც კიდევ უფრო ჯგამაღლებთ ხალხის თვალში და დავგარწმუნებ, რომ თავზე უფრო გიყვართ საქართველო.

ჯანგაპარ ბაპრაძე, საქართველოს ადვოკატთა კოლეგიის პრეზიდენტის თანამდებობაზე.

პარკების ქალაქში

იქველი გაღარბა

(დასასრული)

თორემ, ამბობენ საჩხერეში რომ მდინარე ჩამოდის, ჩიხურა აოარ არის, სხვა მდინარეაო.

ამბობენ: რალაც ნიშნით დაინგრა საბლებო — ერთს რომ სულ ჩამოექცა, გვერდით მეზობელს ბზარიც არ გასჩენია.

ამბობენ... ბევრ რამეს ამბობენ. გორისელმა ჯაჯალა კიბაროიძემ გვითხრა, ისეთი რამ ვნახეთ, მთელი ცხოვრება ვერ ამოვალთ სიკვდილის შიშისა.

საჩხერეში პრაქტიკულად არ არის სახლი, რომელიც არ დაზიანებულია (თუ სულ არ ჩაიქცა).

პრეფექტი ბეჩია ქუთათელაძე დიდი ხნისაა ვეღარ მოძრაობდა. — რამდენი ხანია არ გიძინათ?

ჩაეცინა.

— არ ვიცი, რაც ეს მოხდა (ეს შეიძლება 3 მაისს დაეუსვი).

ხალხი ელოდა გარეთაც, შიგნითაც ოთახშიც, კიბეზეც, ფანჯრებთანაც.

— ყველაფერი გვაქვს, უდიდესი თანადგომა, დახმარება, საკმელი, ტრანსპორტი, მედიკამენტები... ერთი ეს გვიწოდებოდა, რომ არაორგანიზებული ხალხი ვართ, დისციპლინა არ გვყავს. ყველაფერი უცბად გვინდა... როგორც მე ვატყობ, ხალხს მოთმინებისა და გაძლების ძალა მაინც აქვს — სხვაგვარად ვერც გადავრჩებით.

საფეხურთო აფიშა გვამცნობს, რომ საჩხერის „ჩიხურა“ არავის არ ეთამაშება. სტადიონზე ეროვნული გვარდია, ექიმები, ალბინისტები და „საფრანგეთის წითელი ჯვრის“ სომხური მისიის წარმომადგენლები იყვნენ.

საჩხერის საავადმყოფოც ეზოში, კარგებშია გადმოტანილი. რა თქმა უნდა, სამსახურში არიან მთავარი ექიმი თემურ ჩაჩანიძე,

მოადგილე გოგა გულაძე, ექიმები, ექთნები, მზარეულები, ვეფირობ, დარაჯებიც.

მეგობარი ცხოვრობს ჩემი საჩხერეში — თამარა, გადარჩენილა შენი სახლი მეთქი, გარედან რომ შევხედე, ვუთხარი. დიდი სიფრთხილით შიგნით შემეყვანა... ყველაფერი თავიდან დასაწყებია.

— შენ არ იცი აქ რა ხდება? მთავარია, ცოცხლები ვართო — მითხრა.

ამ კვლევებისათვის ოთახშიც 29 აპრილის განწყობილებაა. დაინგრა წლებით ნაშენი, მაგრამ გვეჭრა, გადარჩა იმედი კარგების ქალაქში.

მაისი პალატი

საჩხერის რაიონი.

ოლეგ გველესიანის ფოტოები.

სპიქია ადამიანები

მთელი საქართველო შეძრა დასავლეთის მთიან რაიონებში მომხდარმა მიწისძვრამ. უკირს ჩვენს დედამშობლოს, თითოეული ჩვენთაგანს ვალა მხარში ამოვუდგეთ ერთმანეთს, გვაძახებდით: „სიტყვით გულისტყვილი მოვუჩინოთ, დავრდომილი აღვადგინოთ, უნუგეშოს ხუფები მოგვინოთ, მტირალს ცრემლი მოგვშინდეთ“.

საქართველოს სახელმწიფო სამეცნიერო-საწარმოო გაერთიანება „მემატანესა“ და ცენტრალური სახელმწიფო არქივების თანამშრომლებმა ტრავმების მეორე დღესვე გადაწყვიტეს დახმარება აღმოეჩინათ სტიქიით დაზარალებული მოსახლეობისათვის.

1 მაისს ცენტრალური არქივების შენობა საევაკუაციო შტაბს დაემსგავსა. ყველა ჩვენთაგანს პურთან ერთად რალაც ეჭირა ხელში, ზოგს კი, ხელში რომ ვერ დასტეოდა, მხარზე გადავიტანა ტანსაცმელი. ასე მცირე დროში ასე მცირე შემოსავლიან არქივის ტებს რამდენი რამ მოგვროვებინათ. სასწრაფოდ საჩხერისაკენ ავიღეთ გზი.

გორის შემდეგ აქეთ-იქეთ ვიხედებოდით, მიწისძვრისაგან დაზარალებულ ადგილებს ველოდით. საჩხერის მისადგომებთან თანდათან იმატა ჩამოშლილმა მთის ქანებმა, შემოგვეფეთა მორღვეული ქვის ღობეები, გაზარული კედლები, ჩაწოლილი სახურავები, გზად შემოგვხვდა ლტოლვილი ადამიანთა ერთი ჯგუფი. მანქანა გავჩერეთ, ნელ-ნელა მოგვიახლოვდნენ. სულის შემძვრელია მათი სახეები, გაოგნებული იმედის თვალით შემოგვეყურებენ, თან ფეხები უკან რჩებოდა, ერიდებოდა; გაბედულად ისევ ბავშვები იქცევიან. „ჩვენთან“ გვემინან გაჩერება და აქეთ წამოგვდიოთ. ცოტადენი სურსათ-სანიაღვრე და თბილი ტანსაცმელი გავუწოდეთ. კარგები გვეჭირებოდა, შემოგვჩვიდნენ... შორიანს გაჩერდა ერთი ქალია მამაკაცი, დარცხნილი, თვალს ძირს ხრის და მორიდებით გვეუბნება: „ოჯახში 9 სული ვართ, ორი პური, თუ შეიძლება, მეტი არაფერი მინდა“; იქვე წვირილებიან ქალს ვაწვდით პურს, „ერთი მეყოფა, სხვასაც გასწვდეს“...

საჩხერეში მთელი სისასტიკით იგრძნობა მომხდარი ტრავმები. პრეფექტურის წინ წითელბერეტისანი გვარდიელები ჩამომსხდარან, განკარგულებას იღიან.

მეორე მხარეს, მაგდამთან ქალი ზის და ლტოლვილთა გარეშს წერს.

პრეფექტმა, ბატონმა ბესიკ ქუთათელაძემ მაღლობა გადავიხიდა დახმარებისათვის და თან მეგზურად ელდის ქათამაძე გამოგვაციოლა, რამდენიმე სოფელი დაასახელა, იმით დაეხმარეთ. გზაში შევიტყუეთ, რომ ელდისის ავანში მწოლიარე შეილი ბაბუას შემთხვევით გადურჩენია. მისი სოფელიც დაზიანებულია. ჩვენ შევთავაზეთ პროდუქტის ნაწილი თავის სოფელშიც წაეღო, მაგრამ იუბრა, იქაც მიიტანდნენ.

იმედით, მაღლობის გრძნობით შემოგვეყურებენ, თბილისის ამბავს კითხულობენ, იქაც ხომ არაფერი მოხდაო. თბილისი ჩვენი იმედია, ის თუ გადაჩრა, კიდევ რა გვიჭირს.

გვიჭირს გამაძნეველი სიტყვის მოძებნა, რით უნდა ანუგეშო სახლკარდაცული კაცი, მთელი მისი ნაწარმა-ნაამაგარი სტიქიის რომ გაუნადგურებია.

გონს ვერ მოდიან, დაუჭერბელ ამბებს ყვებიან: მთელი დეო-მინა ტორტმანებდა, ხეები, სახლები, ყველაფერი ირწყვოდა, მიწისქვეშეთიდან საშინელი გრგინვა ისმოდა, ცხელი ორთქლივით ამოდიოდა, რალაც უცნაური სუნი შეიგრძნობოდა. ცხოველები ზოოროდნენ, სადღაც გავრბოდით, მაგრამ ადგილზევე ვრჩებოდით — გაოგნებული გვიყვებიან. ჩვენ კიდევ რა გვიჭირს, ზევით სოფელში უფრო უკიდრთო, იქნებ იქაც მიაწვდინოთ რამეო, ფერ-მისკენ გაიარეთ, იქ არავინ ჩავიდოდლა.

ქალის ფერმაში მივედი. სიხარული, იმედი. თანაგრძნობისათვის მაღლობა.

ამ გასაჭირშიც კი გვმასპინძლობენ. ერთი-ორი წველა ყველი მაინც წამოძვარდით. უარმა არ გასჭრა.

ზვარში ახალგაზრდა ქალი მოგვიახლოვდა, წუხელის ბავშვი დაიბადლა, აქვე ეზოში სახელდახლოდ გაკეთებულ კარავში გვყავს, იქნებ, ჩველი ბავშვისათვის რამე გქონდეთო. ვინაყთ, ყველას დაგვაფიწყდა, რომ ბუნება თავისი დაუწერელი კანონებით მოქმედებს, სიკვდილი და სიცოცხლე, განუყრელი არიან.

ზესტაფონშიც გავიარეთ, ჩვენი თანამშრომლის ალექო თაბაგარის სახლის სანახავად. საბედნიეროდ, სახლი მყარად იდგა. მხოლოდ საათი დაგვხვდა კარდაზე დამოხილი, რომელიც 13 საათსა და 28 წუთს უჩვენებდა.

მაია ქუცინაშვილი,

საქართველოს რესპუბლიკის კინოფოტოფონო დოკუმენტების ცენტრალური სახელმწიფო არქივის განყოფილების გამგე.

ქრონიკა ინფორმაცია განსხვავა

ჩვენი გაზეთის 4 მაისის ნომერში გამოქვეყნდა გიგანტური წერილი „ჩემი მეგობარი ნუგზარი ანუ შტრინგები სტიქიისაგან დაზარალებულთა“ იგი ეხებოდა საჩხერელი ჟურნალისტის ნუგზარ სხირტაძის ტრავმას, რომელიც მას და მის ოჯახს თავს დაატყდა 29 აპრილს მომხდარი მიწისძვრის შედეგად. უსახლკაროდ დარჩენილი ჟურნალისტის, სამი მცირეწლოვანი ბავშვის მამის დასახმარებლად საქართველოს ჟურნალისტთა კავშირის სამდივნომ გადაწყვიტა გადარიცხოს სამი ათასი მანეთი.

კარგი იქნებოდა თუ ამ მაგალითს უშუალოდ რედაქციებიც მიბაძვებ.

114 კაცი დაიღუპა, 70 უზო-უკვლოდ დაიკარგა, საქართველოს რვა რაიონის 67 ათასი მცხოვრები უსახლკაროდ დარჩა — ასეთია დღეისათვის 29 აპრილს ჩვენთან მომხდარი მიწისძვრის შედეგები. სასტუმრო „მეტეხში“ გამართულ პრესკონფერენციაზე წითელი ჯვრისა და წითელი ნახევარმთვარის საერთაშორისო ლიგის წარმომადგენლებმა, მისი დელეგაციის ხელმძღვანელმა ამერიკელმა ფრანსუა დე ლა როშმა

აღნიშნა, რომ საერთაშორისო წითელი ჯვარი მზად არის ყოველმხრივ დაეხმაროს საქართველოს. პრესკონფერენციაზე აღინიშნა, რომ რესპუბლიკისათვის მიწისძვრით მიყენებული მატერიალური ზარალი 3 მილიარდ მანეთამდეა.

მოგუწოდებ საქართველოში მცხოვრებ ჩემს თანამემამულე აზერბაიჯანელებს ყველასთან ერთად გაიზიარონ ქართველი ხალხის მწუხარება და უბედურება. ვაცხადებ, რომ მზად ვარ მივიღო ბავშვები მიწისძვრის შედეგად დაზარალებული ოჯახებიდან მისამართით: ქ. თბილისი, გლდანის მასივი მე-2 მიკრორაიონი, კორპუსი 33, ბინა 86. ალბან დუშუნი (აბასოვი).

ბადრი კაციტაძეს სურს შეიფაროს სტიქიით დაზარალებული ორი ობოლი ბავშვი. მისი მისამართია: გურიის რაიონი, სოფელი დრანდა, კორპუსი 1, ბინა 57. ქუთაისი. ამბროლაურის რაიონის მიწისძვრით დაზარალებული ობოლი ძირაგაულის სპონსორი გახდა ქუ-

თაისის ავეჯის საწარმოო გაერთიანების კოლექტივი. მათ გადაწყვიტეს მთლიანად აღადგინონ სოფელი.

იაპონიის მთავრობამ მიიღო გადაწყვეტილება საქართველოს რესპუბლიკის დაეხმაროს 300 ათასი ამერიკული დოლარით. ეს გადაწყვეტილება მიღებულია პრეზიდენტის ბრძანებით საქართველოში ამას წინათ მომხდარ მიწისძვრისათვის დაეხმარებოდა.

საქველმოქმედო საზოგადოება „სუბეის“ წევრებმა მიწისძვრის მეორე დღესვე დაზარალებულებს მართანეს ტოხანახევარი მედეამენტები, რომლებიც მათ უსასყიდლოდ გამოუყო გაერთიანება „საქართველო-საქართველო“.

თბილისში მომხდარი ნაძალადევის რაიონის ხილბოსტანკარბის განყოფილებამ 4.200 მანეთის საქონელი გაუგზავნა სტიქიით დაზარალებული რაიონების მცხოვრებლებს. ხოლო 3.600 მანეთი ფონდში გადარიცხა.

სომხეთის საგარეო-სამრეწველო პალატისაგან მიღებულ დეპეშაში ნათქვამია, რომ მათ დაზარალებულებისათვის გადარიცხეს 30 ათასი მანეთი.

საქართველოს საგარეო სამრეწველო პალატის პარტნიორი, თურქული ფირმა „კოკასალ ინშაატი“ დაზარალებული რაიონების მოსახლეობისათვის უსასყიდლოდ აგზავნის პურის ფქვილით დატვირთულ ერთ საბარგო ავტომანქანას.

საწარმოო გაერთიანება „საქთა-მბაქის“ მშრომლებმა დახმარების ფონდში გადარიცხეს 60 ათასზე მეტი მანეთი. დაზარალებულებს პროდუქტები და საჭირო ნივთები გაუგზავნეს აგრეთვე საწარმოო გაერთიანება „საქთა-მბაქის“ კოლექტივმა, ფირმა „სამეზამ“, ფირმა „კავკასიონმა“, საგარეოს ავრო-მრეწველის კოლექტივმა, კონკრეტული ქართული კონსერვების საწარმოებმა.

სრულიად საქართველოს პედაგოგთა სამართლებრივი დაცვის კავშირის მთავარმა საკოორდინაციო სამსახურმა, მიწისძვრით დაზარალებული რაიონების — ონის, ამბროლაურის, კიათურისა და საჩხერის უსახლკაროდ დარჩენილი პედაგოგების მორალური და მატერიალური დახმარებისათვის, სრულიად საქართველოს პედაგოგთა სამართლებრივი დაცვის კავშირის, საჩხერის რაიონულ საკოორდინაციო სამსახურთან, შექმნა შტაბი, გასსნა ანგარიში №60904 საჩხერის რაიონის აგრეთვე მრეწველთა, ჩარიცხა 20 ათასი მანეთი და გააგზავნა პირველი დახმარების საქონელი.

აღნიშნული რაიონების წარმომადგენლებმა მთავარ საკოორდინაციო სამსახურში — მარიამ ნავროშვილმა, დავით ბერულოძემ და თენგიზ ფალავანდიშვილმა დაზარალებული პედაგოგებისათვის გადაუღებელი დახმარების მიღების მიზნით, დაუკავშირდნენ შტაბის თავმჯდომარეს ბატონ ანდრო ლონაძეს.

სრულიად საქართველოს პედაგოგთა სამართლებრივი დაცვის კავშირის მთავარი საკოორდინაციო სამსახური.

კოოპერაციული მოძრაობა საქართველოში

სხვა გაზეთებიდან

ახალი გაულიტ — ცაუი

1990 წელს რესპუბლიკის კოოპერაციების რიცხვმა შეადგინა 13,5 ათასი ერთეული, მათ შორის მოქმედი 8,7 ათასი, რომელიც მიერ წარმოებული პროდუქციის და გაწეული მომსახურების მოცულობამ შეადგინა 1739,7 მლნ. მანეთი, მათ შორის სახალხო მომსახურების საქონლის წარმოება 845 მლნ. მანეთი ანუ 48,6%, საყოფაცხოვრებო მომსახურება 11,4%, მშენებლობა და საპროექტო სამუშაოები 14,5%, მანქან, როდესაც სახვების კოოპერაციების მიერ გაწეული მომსახურება და ამონაგები შეადგენს 1,8%-ს (30,6 მლნ. მან.), საავტოო კოოპერაციების — 3,4% (60 მლნ. მან.), საავტოო-მემსხიდველი — 3,3% (57,5 მლნ. მან.). კოოპერაციებმა რესპუბლიკის ბიუჯეტში შემოსავლის ყველა წყაროს მიხედვით შეიტანეს 195 მლნ. მანეთი.

ზემოაღნიშნული ოფიციალური სტატისტიკური მონაცემები აშკარად მიგვანახებენ მასშტაბს, რომ საზოგადოებაში გაბატონებული აზრი, თითქმის კოოპერაციულ მოძრაობაში ზარბაზს კომერციული-სავაჭრო დარგი (ეგრეთ წოდებული იოლშემოსავლიანი კოოპერაციები), ყოველგვარ საფუძველს მოკლებულია და გავრცელებულია კოოპერაციული მოძრაობის დისკრედიტაცია მიერ.

რადიკალური პარაფრაზი არ უნდა გამოჩნდეს, კოოპერაციული მოძრაობის დისკრედიტაციის და ხელისშემშლელთა პირველ რიგში გამოდის საბჭოთა მთავრობა, რომელიც კოოპერაციის შესახებ მის მიერვე მიღებულ კანონს „დღი-საღამოს“ ცვლის ამ მოძრაობის შესახებ. იქნება შთაბეჭდილება, რომ მთავრობას კოოპერაციული მოძრაობა თავდაპირველად ჰქონდა იმისათვის, რათა ხაზი გაესვა ეკონომიკური სფეროში თავისი „მოქმედებით“ დემოკრატიის დასამტკიცებლად, მაგრამ როცა კოოპერაციული მოძრაობამ იწყო სწრაფი განვითარება, (მასში ჩადებული საბაზრო მექანიზმის გამოყენებით), სახალხო მეურნეობის ცენტრალიზებული აპარატის თანდათანობითი შევიწროვება, ფონდებისა და განრიგების მფლობელმა სამინისტროებმა და უწყებებმა დაიწყეს ფართო ფრონტით შეტევა კოოპერაციის წინააღმდეგ, არის ყველა პირობა, რათა საბაზრო ეკონომიკის ეს პირიქითი საფეხი იქნას ჩახშობილი.

მიგვაჩნია, რომ პოლიტიკური ბლოკის „მრგვალი მაგიდას“ ეკონომიკური კონცეფცია, რომელსაც საესებით უჭერს მხარს რესპუბლიკის კოოპერაციისათვის, იქნება მტკიცე გარანტია რესპუბლიკაში კოოპერაციული მოძრაობის შემდგომი აღმავლობისა.

სამისოდ ახალმა პარლამენტმა პირველ რიგში უნდა შეიმუშაოს საზოგადოებისა და კოოპერაციების ინტერესებიდან გამომდინარე, უფრო მოქნილი კანონი საერთოდ მეწარმეობისა და მათ შორის კოოპერაციის (ლათინური სიტყვაა და ამხანაგობას ნიშნავს) შესახებ, რომელშიც უნდა დაერეგულიროს კოოპერაციისათვის დაეკუთვნებული ყველა საკითხი, იმ ანგარიშით, რომ ეკონომიკის ამ სექტორში წამდგომი ცვლილებების შეტანის უფლება არაის არ მიეცეს.

დღეს რესპუბლიკის ეკონომიკაში წარმოებისა და მომსახურების სფეროს კოოპერაცია ანგარიშსწავლითაა დასაწყისში. ის ანგარიშსწავლითაა არა მარტო იმიტომ, რომ საქონელს ქმნის და სხვა სახის მომსახურებას ეწევა, არამედ იმისათვისაც, რომ კოოპერაციისათვის დღეს სოციალურად დაეკუთვნებული რესპუბლიკის 600 ათასამდე მცხოვრები, რომელთა ბედ-დანი თამაში ძალზედ სახიფათოა. იმ პირობებში, როცა საბაზრო ეკონომიკა კარზეა მომდგარი, როცა ცენტრალური რგოლები, საფონდო-სავაჭრო სისტემა ირღვევა, ეკონომიკურად მოაზროვნე ადამიანმა ამ შეიძლება კოოპერაციის წინააღმდეგ გაილაშქროს, რამეთუ ცენტრალიზებული ეკონომიკა „მშენებრივად“ ჰქონდა ორგანიზებული კომუნისტურ რეჟიმს, რომელიც თავისი მმართველობით ბუმბერაზი ქვეყანა და სხვა „მეგობარი“ ქვეყნებში შიმშილის ზღვარზე მიიყვანა. კოოპერაციის წინააღმდეგ განწყობილ საზოგადოების ნაწილს, ეკონომიკური დილემანტი პიროვნებებს შეიძლება ცალსახად დაესვა კითხვა: რომელი ეკონომიკა მოსწონთ? ყოფილი და დღეს კიდევ გაბატონებული ცენტრალიზებული ე. წ. სოციალისტური წარმოდგენის წესი, თუ ასეული წლების განმავლობაში აპრობირებული საბაზრო ეკონომიკა, რომელიც არის კაპიტალისტური წყობილების ბაზისი. ამ ორი მიმართულების მომხრეებმა და მოწინააღმდეგეებმა თავი უნდა დაეხმონ „ორმაგ“ თამაშს. მეორეებს არ ეთმობათ რა ცენტრალიზებული ეკონომიკა, ხმახალა ვერ ბედავენ საბაზრო ეკონომიკის ლანძვას. ამის გამო ტეხენ განვას იმ ნეგატიურ მოვლენებზე, რომელიც პირველ ეტაპზე თან ახლავს საბაზრო ეკონომიკას, განსაკუთრებით კი მის „პირ-მშოს“ — კოოპერაციას. ავიწყდებათ, რომ საბაზრო ეკონომიკის მართავს ობიექტური ეკონომიკური კანონები და ისეთი მცნებები, როგორცაა „მარცხენა სა-ქონელი“, „საქეულიანტი“, „გაფლანგვა“, და ა. შ. გადმოყვება ცენტრალიზებული ეკონომიკიდან, რომ ნეგატივების პირველ ეტაპზე გვინდა თუ არ გვინდა უნდა შევეგუოთ, თუნდაც დღევანდელი ინტერესების საწინააღმდეგოდ. რაც მეტ ხელსაყრელ შეზღუდვებს შემოვიღებთ, რაც მეტ კონტროლირ-შემოწმებებს გავუჩენთ მათ, მით მეტ ანომალიასთან გვექნება საქმე, უფრო მეტად დავცილებთ ჩანსალი სა-ბაზრო ეკონომიკის დამკვიდრების თარიღს. მისაღე-ბად უნდა მივიჩნიოთ კონტროლის ერთ-ერთი და უპირველესი ფორმა, მაღალი ანაზღაურების საგადა-სახადო ინსტიტუტი. შემოსავლების ბიუჯეტში დამალ-ვა უნდა გახდეს კოოპერაციისათვის აუტანელი ეკონომიკური ტვირთი.

ყველა სხვა პირობებში: აკრძალვა-დაკრძალვა, ეკონომიკის ცენტრალიზებულად — დიქტატი მართვით, ყველაზე კარგი, რომელიც შეიძლება მივიღოთ, ეს იქნება 1985 წლის საბჭოთა ცხოვრების დონე.

ყველაფერთან ერთად ჩვენ გვინდა სამართლებრივი საქართველო გვექონდეს, რომელსაც უფრო მეტი მივიღებთ იმ პირობებში, თუ გავუყვებით ჩვენი უფროსი „მეგობრის“ გზას, დღი-საღამოს რომ ცვლიან კანონებს. კოოპერაციის კანონს ენდო ბევრი ჩვენი მოქალაქე. მათ შორის ისეთი, რომლის ოჯახშიც უპატივსილოდ ერთი კაცი იყო რომ არ შე-სულა. ბევრმა სახელმწიფო ვალიც აიღო, კოოპერა-ტივი მოაწყო, მისი ძირითადი სამსახური კოოპერა-ტივი გახდა. დღეს კი უფრო ვუთხრათ, ხვალღაც უნ-და გავაუქმებოთ. აქ დიდი გულთმისნობა არაა საჭი-რო, ყველამ თავისი თავი იმ კოოპერაციისადგილ-ზე უნდა წარმოიდგინოს, ვინც ასე ბოძად ენდო სა-ბჭოთა კანონს.

როგორც ზევითაა აღნიშნა, დღი-საღამოს შეტევები ეგრეთ წოდებული კომერციული ტიპის კოოპერაციებზე (სახვების, საკონსტრუქციო წარმოების, სავაჭრო-მე-სხიდველ-გამსაღებელი, საკონსტრუქციო).

ზოგიერთი ამბობს: „ჩვენ მხარს უჭერთ მხოლოდ სა-წარმოო კოოპერაციებს“. ნაწარმს გასაღება-დაცვა და სხვა კომერციული ტიპის ოპერაციები სჭირდება. არ არსებობს არც ერთი ცივილიზებული — განვითარებუ-ლი ქვეყანა, რომლის ეკონომიკური სიძლიერის წყა-რო ჯანსაღი კომერცია არ იყოს, რაც შეიძლება ე. წ. საკონსტრუქციო კოოპერაციების, ის საბჭოთა წყობილები-ს „პირიქითა“, ასეთი სავაჭრო საქმიანობები არ არის არც ერთ კაპიტალისტურ ქვეყანაში, რადგან იქ ყვე-ლა სავაჭრო საქმიანობა კომერციულია, რომლის მი-ზანი საქონლის გასაღება და არა საექსპლუატაციო. სა-ქეულიანტი, ჩვენ შეაჩვენე, კარაქზე თუ ნებისმიერ სხვა საქონელზე კოოპერაციების შეზღუდვით ვერ მოვსპობთ, კოოპერაციის მაგივრად ამას „შესანიშ-ნავად“ მოახერხებენ ცალკეული პიროვნება — სა-ქეულიანტი, თუ სახელმწიფო სექტორის კომერციის ჭაღის მუშაობა. გამოუსწორებელ შეცდომას ჩა-დინა ის ამხანაგები, ვინც ფიქრობენ თუ კოოპერა-ტივებს გავუქმებთ — შეაჩვენე, კარაქი და „მშენი“ მისი დასაღებზე დახვადება. ეს-აჲ არ იქნება, ხო-ლო ნებისმიერი კოოპერაციის გაუქმებით უსასრუ-ლობაში გადავიტანთ დღეს თითქმის ყველსაგან მო-წონებულ, მაგრამ გულში მრავალთა მიერ შერის-ხულ საბაზრო ეკონომიკის.

თავი უნდა დავანებოთ ხალხის ზურგს ამოფარე-კის აპოლოგეტებს; მათ ვის ხელშიცაა ფონდები და მკა და მისი ერთ-ერთი სექტორი არ აწყობს არა საზოგადოებას, არამედ ცენტრალიზებული ეკონომი-კის აპოლოგეტებს; მათ ვის ხელშიცაა ფონდები და განრიგები, ვისაც ეკონომიკის მართვა ზევითაა ქვე-ვით დიქტატი უფრო მმართველია, ვიდრე პოლიტიკა-ტური კავშირების დამყარებით, როცა „უფროს-უმცროსობას“ ეკონომიკური ურთიერთობაში ადგილს უთმობს ურთიერთსაზრგებლო პარტნიორობა ზევი-დან ქვემოთ და პირობით.

მუხრან ზანაღიანი.
წარმოებისა და მომსახურების სფეროს კოოპერაციისათვის რესპუბლიკური კავშირის გამგეობის თავმჯდომარის პირველი მოადგილე.

ბრიტანეთის სამხედრო-საჰაერო ძალების მფრინავი 40 წლის ჯონ მარდინი ახლანდელ კვლავ ჩაქდა ავიაგამანადგურებელ „იგუარის“ მეორე მფრინავის სავარძელში და უფლის თავზე 70-წუთიანი ფრენის შემდეგ მშვიდობიანად დაეშვა ავიაბაზაზე, როგორც გა-ზეთ „ტრუდის“ (№ 98) ლონდონელი კორესპონდენტი იუწყება, ამაში არაფერი იქნებოდა გასაკვირი, რომ არა ერთი გარემოება — საქმე ისაა, რომ 8 თვის წინათ ჯონ მარდინს გულისა და ფილტ-ვის გადანერგვის უმძიმესი ოპერაცია გაუკეთეს. ოპერაცია იმდე-ნად წარმატებით ჩატარდა, რომ თვით უველოზე უმკაცრესმა სამედი-ცინო კომისიამაც კი დაასკვნა, რომ მარდინს კვლავ შეუძლია ფრენა.

თავად მარდინმა კი ურნალისტებს განუცხადა: იმდენად კარგად ვარ, რომ თუნდაც კოსმონავტების მოსამზადებელ რაზმში ჩავე-წერებო...

მეტლოპი გარბს ალაგებს

კარგად ინფორმირებული წყაროებიდან, — წერს „კომსომოლს-კაია პრავდა“ (№ 89-90), — ცნობილი გახდა, რომ აშშ ელჩის სსრ კავშირში ჯეკ მეტლოპს მიმდინარე წლის შემოდგომაზე უმოკრდებ-ბა სსრკ-ში ყოფნის ვადა. მას უკვე შემცვლელიც მოუძებნეს, ამე-რიკის ახლანდელი ელჩი სირიაში, გამოსცდილი დიპლომატი-და რუსულის კარგი მცოდნე იდვარდ ქერქიანი.

ალანისწავია ის ფაქტიც, რომ ე. ჯერქიანი ეროვნებით სო-მეხია. საინტერესოა, — სვამს კითხვას „კომსომოლსკაია პრავდა“, — ვაშლიტონში ამ კანდიდატურის შერჩევისას თუ გაითვალისწი-ნეს რა გავლენას მოახდინდა ეს სომხებისა და აზერბაიჯანელებ-ის ურთიერთობაზე? სულ რაღაც 2-3 წლის წინათ ხომ მოსკოვში აქტიური მსჯელობა იყო გამართული იმის თაობაზე, თუ ამ ორი ერიდან რომელს შეეძლო შეგავლენა ჰქონდა ქვეყნის უმაღლეს ხელ-მძღვანელობაზე. ამასთან დამოუკიდებელი ექსპერტები უპირატე-სობას სომხებს ანიჭებენ, განსაკუთრებით აშშ-ში გორბაჩოვის იმ ვიზიტის შემდეგ, როცა რაიხა მაქსიმოვნას აქტიური ურთიერთობა ჰქონდა ამერიკის სომხ საზოგადოებასთან.

ისევ გათიხა რუსები

28 წლის მათიას რუსტს ახლანდეს მამბურგის სახანარტომ 2 წლით თავისუფლების აღკვეთა მიუხაჯა. მამბურგის ერთ-ერთ საავადმყოფოში მკურნალობისას ის შეეცადა დანით მოეკლა ახალ-გაზრდა მედდა, რომელმაც სიყვარულში არ უთანაგრძნო („კომსო-მოსკაია პრავდა“ № 89-90).

სიყვარულის ფორმულა

თურმე, სიყვარული მხოლოდ ქიმიკა ყოფილა. ყოველი შემთხ-ვევისათვის სწორედ ასე თვლის ავსტრიელი ფიზიკოსი გერმარდ კრომბახი. სიყვარულის ფორმულაა $C_2H_{11}N$. ეს ფორმულა, რომელ-ლიც ნახშირბადის, წყალბადისა და აზოტისაგან შედგება. თავის ტვინში გამომუშავდება და, როგორც დოქტორი კრომბახი ამტკი-ცებს, უშუალოდ დაკავშირებული ადამიანის მიერ სიყვარულის განცდასთან („არგუმენტი ი ფაქტი“ № 17).

სიმბატიური მსხვერპლი

ნოვოსიბირსკის ლენინის რაიონის შინაგან საქმეთა განყოფილე-ბაში მივიდა და ხელისუფლებას ჩაბარდა დაქირავებული მკვლე-ლი. რაიონულ განყოფილებაში მან განაცხადა, რომ ის დიპტირე-და დიდი თანხის გადახდას შემპირდა ლენინის რაიონის ერთ-ერთი მცხოვრები, რომელმაც მეზობელთან გადაწყვიტა ანგარიშის გასწორება. მოტივი ასეთი ჰქონდა: ამ მეზობლისაგან მუდმივად ჩამოშლის წყალი, მასთან გაუთავებლად იყრებოდა სტუმრები და ხმაურით იკლავდა მთელ სახლს.

დაქირავებული მკვლელი მას შემდეგ, რაც თავისი მომავალი მსხვერპლი გაიცნო, მივიდა დასკვნამდე, რომ ის ძალზედ სიმბა-ტიური ადამიანია, ინტელიგენტი, და მკვლელობაზე ზელი აიღო („ტრუდი“ № 96).

ოსტაზილმა თავი ჩამოიხრჩო

26 აპრილს ტვერის მკაცრი რეჟიმის კოლონიაში თავი ჩამოიხრ-ჩო კონსტანტინ სმირნოვ-ოსტაზილმა, რომელიც 1990 წლის წამ-თარში მოსკოვის ლიტერატორთა სახლში ანტისემიტური გამოსვლი-სათვის იყო მსჯავრდებული („კომსომოლსკაია პრავდა“ № 87).

საერთაშორისო სხორაება

ამოხებულ ერაყელ ქურთთა ლიდერები ბაღდადში დაბრუნდნენ, რათა განაახლონ მოლაპარაკება ერაყის მთავრობასთან ქურთის-ტანის ავტონომიის თაობაზე, რო-გორც ქურთების ერთ-ერთი დაე-გუფების ლიდერმა თქვა — ერთი-ანი დემოკრატიული ერაყის ფარგ-ლებში. მოლაპარაკების მთავარი თემაა თავისუფალი დემოკრატი-ული არჩევნების მომზადება ერა-ყში და ქურთთა ავტონომიული დასახლების საზღვრების დიდგნა. დელეგაციის მეთაურობს ქურთის-ტანის დემოკრატიული პარტიის ლიდერი მისულ ბარზანი.

გომში გადაიფიქრეს, რადგან ვერ მოიპოვეს შეერთებული შტატე-ბის მხარდაჭერა.

სენატის კომიტეტის მოხსენება-ში აღნიშნულია, რომ ერაყის არ-მიის ოფიცრებმა თანამშრომლობა შესთავაზეს ემიგრაციაში მყოფ ერ-აყელ დისიდენტთა ჯგუფს, მაგ-რამ, რამდენადაც შეერთებული შტატების მთავრობამ უარი თქვა შეხვედროდა ბეირუთში ჩამოყა-ლიბებულ ერაყელ დისიდენტთა კოალიციას, რომელიც ქურთების სურნებისა და შიიტებისაგან შე-დგებოდა, ერაყელმა სამხედროე-ბმა ხელი აიღეს თავიანთ განზრ-ხებაზე.

სპარსეთის ყურის არაბულ სა-ხელმწიფოთა თანამშრომლობის საბჭოში შემაჯავლი ექვსი ქვეყანა მოითხოვს, რომ ძალაში დარჩეს გაეროს ეკონომიკური სანქციები,

მომხდარი ისლამური რევოლუცი-ის შემდეგ. სპარსეთის ყურის ომის დროს, რომელშიც ირანი ნეიტრალიტეტს ინარჩუნებდა, თე-ირანის ურთიერთობა დასავლეთ-თან მნიშვნელოვნად გაუმჯობეს-და.

ამასობაში ახლო აღმოსავლეთში ოთხდღიანი ვიზიტი დაიწყო შე-ერთებული შტატების თავდაცვის მინისტრმა რ. ჩეინიმ, რომელიც მონაწილეობას მიიღებს სპარსეთის ყურის რეგიონალური უშიშროე-ბის სისტემის შეფუძნებაში. რო-გორც პენტაგონის წარმომადგე-ნელმა პ. ჟილიამსმა განაცხადა, ჩეინი არ აპირებს რაიმე მნიშვნე-ლოვანი შეთანხმების ხელმოწერას ამ რეგიონის ქვეყნებისათვის ია-რალის მიწოდების თაობაზე, თუ-მცა განიხილავს რეგიონში ამერი-კულ სამხედრო ტექნიკის კონცე-ტრაციის საკითხს.

ისრაელი მალე მიმართავს შე-ერთებული შტატების მთავრობას 10 მილიარდი დოლარის დახმა-რების თხოვნით, რათა მიიღოს და დაასახლოს საბჭოთა კავშირიდან

სკანდალ—მედიკოს, ფიზიკოსი, მათემატიკოსი

გაგრძელება. დასაწყისი იხ.
51.

ყინვაში გრადუსადღე აღწევს. ყველა ფანჯარა ყინულითაა დაფარული. ირვკვლი ათფერტი არ ჩანს, მარტო მძოლის ფანჯარა იქმინდება. მთელი დღე მივძინავრთ ტიავაში, არც ერთი დასახლებული პუნქტი არ ჩანს გზაზე. სადღე რომ დანარდღე იძისი საშუაღადც კი არა გვაქვს. მადლობაა მძირთს, რომ გვაგვირთბს.

ბი და ცეკვეები. სცენა სახალბეში
იყო განავებული. სიმღერა არა
ჩვეულებრივად სახეობო, ხოლო
ცეკვა გრაციოზული და ნაზი.
ყოველივე ამან წარმოადგენა შე-
ჯენიშნა ქართული ხალხის უძვე-
ლეს და უღამაზეს ტრადიციებზე.
ეს პრეზენტა ბიბის მოაქვს ხალხ-
ბა ავტობუსში ვითრც გვევლი-
ნავს, რომ ხალხი გაამხიარულოს
ბიბის მხიარული და კეთილი კ-
ლია. მას თან დააქვს თაფლი მან-
დოლინა და ზმირად იმპროვიზი-

მასთან სახლში დამავდა სარატოვის სახლური ინსტრუმენტებიც. ანსამბლის ხელმძღვანელი ჩვენ ერთად წამოვიდით. მე იგი „ნაციონალის“ ბარში დავაპირეთ, დავლიეთ ერთი ბოთლი ვისკი, ვიპარაკობით რუსულ ენაზე. დირიჟორის გვერდით ვილაყიჯდა, ძალიან ჰგავდა ჩემს მსიკელ მეგობარს, ისიც დავაპირეთ. როცა ცოტა დავლიეთ, დირიჟორმა მთხოვა, ერთი ქილა ხიზილაოა მივიყიდო. მე ვუყვილე, მან ჩაწათა შეინახა, ამ დროს ტულეტში გავვიღე და როცა დავბრუნდი ჩემი მეგობრები იქ აღორ დამხვდნენ. სანამ გავვერცხი სიტუაციაში, ვივლიეს ძილაოვრმა ხელმა გვერდით ოთახში შემიყვანა. ჯერ ვინიბაძე მეთხეს, მერე მათ შესახებ შემეცინებნენ, თუ სა რიან ვიცნობდი და ძილაიან გაუვირდით, როცა გაიგეს, რომ დღეს გაცნობილები ერთად ესვა მდით. მერე მათ წაართვეს პიხილაოაც და სხვადასხვა რაოაცეეები, მათ შორის ნოტებიც. მე გამომიშვეს კოგოაც უტეზოლე, ხილოე ისინი დიოტოვეს. სასტუმროში წავიდი, მაგრამ ვინაიდან

ანზორ ერქომაიშვილი
(გაგრძელება იქნება)

საპარტიზმო არაერთხელ დაა-
დგა დაკარგული სახელმწიფოებრი-
ობის აღდგენის გზას, მაგრამ სრუ-
ლი თავისუფლება — სახელმწიფო-
ებრივი სუვერენიტეტი — ვერა
და ვერ მოიპოვება. ახლა როცა ერ-
ოვნული მოძრაობის შინაარსი სა-
კუთარი სახელმწიფოებრიობის ძე-
გა შეადგენს, მეტად დიდი მნიშ-
ვნელობა აქვს იმ პოლიტიკური
სიტუაციებისა და სამართლებრივი
აქტების ანალიზს, რომლებიც სრუ-
ლი სუვერენიტეტის მოპოვების-
კენ იყო მიმართული.

ერთ-ერთი ასეთი მნიშვნელოვა-
ნი აქტია 1920 წლის 7 მაისის ხე-
ლშეკრულება, დადებული საქარ-
თველოს დემოკრატიული რესპუბ-
ლიკისა და რუსეთის ფედერაციის
შორის. ამ იურიდიული დოკუმენ-
ტი აისახა რუსეთისა და საქარ-
თველოს ძალთა თანაფარდობა სა-
ერთაშორისო ურთიერთობათა სი-
სტემაში, აღიარებულ იქნა დემო-
კრატიული საქართველოს საშინაო
საქმეებში ჩაურევლობის პრინცი-
პი. მხარეები პრაქტიკულად (შესა-
ვალ ნაწილში) აცხადებენ, რომ
ხელშეკრულების დადებისას ხელ-
მძღვანელებმა საერთო სურვი-
ლით — დაემყარებინათ ორ ქვე-
ყანას შორის მტკიცე და მშვიდო-
ბიანი ურთიერთობა თითოეულ მა-
თვანში მცხოვრები ხალხების სა-
კეთილდღეოდ. ერთი სიტყვით, 7
მაისის ხელშეკრულება უნდა გა-
ხდარიყო საქართაო რუსეთისა და
საქართველოს დემოკრატიული რე-
სპუბლიკის, ორი ქვეყნის ხანგრძ-
ლივი მშვიდობიანი თანაარსებობის
და მჭიდრო თანამშრომლობის მყა-
რი სამართლებრივი საფუძველი.
სამწუხაროდ, ამ ხელშეკრულებამ
სულ რაღაც 9 თვის მანძილზე
იარსება. 1921 წლის თებერვალში
შაჰრუთა რუსეთის მხრიდან საქარ-
თველოს შეიარაღებული ინტერ-
ვენციით ხელშეკრულებამ მოქმე-
დება შეწყვიტა.

1920 წლის 7 მაისის ხელშეკ-
რულების ფუძემდებლური პრინ-
ციპების განხილვა ნათელყოფს
თუ რამდენად მძიმე მდგომარეო-
ბაში იქნა იგი დადებული საქარ-
თველოსათვის. ამ მძიმე პირობე-
ბის გამო საზავო ხელშეკრულება
მეტად უღელური აღმოჩნდა.
პირველი, რაც ამ ხელშეკრუ-
ლების გარეგან მხარეზე უნდა ით-
ქვას, არის ის, რომ იგი დადგნი-
ლია 2 ცალად რუსულ ენაზე. ალ-
ბათ, სასურველი იყო დამოუკი-
დელობი სახელმწიფოებრიობის აღ-
დგენისათვის მებრძოლი ერის წა-
რმომადგენლებს იმაზეც ეზრუნათ,
რომ საერთაშორისო-სამართლებ-
რივი მნიშვნელობის დოკუმენტე-
ბის ორიგინალი ქართულადაც ყო-
ფილიყო.

ხელშეკრულების პირველი მუხ-
ლი არ ასახავს ობიექტურ სინამ-
დღელს. კერძოდ, იმ ფაქტორზე
მდგომარეობას, რა ვითარებაშიც
საქართველო იმყოფებოდა რუსე-
თის მიმართ ხელშეკრულების და-
დებად. იგი შემდგომიდანაა ფო-
რმულირებული: „გამომდინარე
რუსეთის სოციალისტური ფე-
დერაციული საბჭოთა რეს-
პუბლიკის მიერ გამოცხადე-
ბული ყველა ხალხების თავ-
ისუფალი თვითგამორკვევის უფ-
ლებიდან იმ სახელმწიფოდან გა-
მოყოფამდეც კი, რომელშიც შე-
დიან, რუსეთი უსიტყვოდ აღი-
არებს ქართული სახელმწიფოს თა-
ვისუფლებას და დამოუკიდებლო-
ბას. და თავისი ნებით უარს
ამბობს ყველა სუვერენულ უფლე-
ბაზე, რომელიც ეკუთვნის ქარ-
თველს, რომელიც ეკუთვნის რუ-
სეთს ქართული სახელმწიფოს
მთელი არსებობის მანძილზე დიდ
როსს ასრულებდა მსოფლიოში.
XX ს. დასაწყისში კი „გვეფხის-
ტყაოსნის“ შემქმნელ ერს, თვით-
გამორკვევის უფლების საფუძვე-

იმპერიის შემადგენლობაში ძალა-
დობით გაერთიანებული საქარ-
თველო, იურიდიულად (დე იურე)
არ შეიძლება ჩათვალიყო და
არც იმყოფებოდა რუსეთის შემა-
დგენლობაში. ვინაიდან საქართვე-
ლო არ შესულა რუსეთის იმპერი-
ის შემადგენლობაში ე. ი. არ მო-
ხდარა შეერთება, ამიტომ I მუ-
ხში გამოყენებული ტერმინი
„გამოყოფა“ სრულიად უსაფუძ-
ვლოდა ნახსენები და ერთგვარ გა-
ურკვევლობას იწვევს.

მეტად არაობიექტურადაა ფო-
რმირებული I მუხლის მეორე ნა-
წილი: „...თავისი ნებით უარს ამ-
ბობს ყველა სუვერენულ უფლე-
ბაზე, რომელიც ეკუთვნოდა რუ-
სეთს ქართველი ხალხისა და ქარ-
თული მიწის მიმართ“. არავითარი
უფლება ქართველ ხალხს არ გა-
დაუცია დამპყრობლისათვის, აქე-

დან გამომდინარე, ქართველი ხა-
ლხისა და ქართული მიწის მიმართ
რუსეთს არავითარი სუვერენული
უფლება არ გააჩნდა და არასე-
ბულზე უარს იტყობდა ლა-
ზიანდარობას უფაო წააგავს, ვი-
დრე სიტუაციის სწორ პოლიტი-
კურ და იურიდიულ შეფასებას.

II მუხლის დასასრული „...რუ-
სეთი კისრულობს უარი თქვას
ყოველგვარ ჩარევაზე საქართვე-
ლოს შინაგან საქმეებში“ — არ-
სებობდა ექვნიანდგება I მუხ-
ლის იმ ნაწილის, სადაც ნათქვამ-
ია, რომ „... რუსეთი უსიტყვოდ
აღიარებს ქართული სახელმწიფოს
თავისუფლებას და დამოუკიდებ-
ლობას“.

საყოველთაოდ ცნობილია, რომ
სახელმწიფოს რეალური სუვერე-
ნიტეტი გააჩნია მამის, როდესაც
იგი სხვა სახელმწიფოსაგან დამო-
უკიდებლად ახორციელებს საკუ-
თარ საშინაო და საგარეო საქმი-
ანობას. ე. ი. II მუხლის აღნიშ-
ნული ნაწილი შემდგომიდან უნ-
და ყოფილიყო ფორმულირებული:
„...რუსეთი უარს ამბობს ყოველ-
გვარ ჩარევაზე საქართველოს სა-
შინაო და საგარეო საქმიანობაში“.

იქმნება შეთხვევითობა, რომ
საქართველოს პრეზიდენტისათვის
მთავარი იყო ხელშეკრულების და-
დება რუსეთთან, რადგან ეს ნიშ-
ნავდა საქართველოს დამოუკიდებ-
ლობის ცნობას საბჭოთა რუსეთის
მიერ. ამ მიზნის მისაღწევად ნ.
ჟორდანიას ბევრ გაუმართლებელ
კომპრომისზე წვიდა მოწინააღმ-
დეგსთან. ავიღოთ თუნდაც ხელ-
შეკრულების X მუხლი: „საქარ-
თველო ვალდებულია იღებს სა-
საქიდან განათავისუფლოს და
შემდგომი დევნა შეწყვიტოს სასა-
მართლო ან აღმინისტრაციული,
ყველა იმ პირის, რომელთაც განი-
ცადეს ამგვარი დევნა საქართვე-
ლოს ტერიტორიაზე რუსეთის სო-

ციალისტური ფედერაციული საბ-
ჭოთა რესპუბლიკის ან კომუნის-
ტური პარტიის სასარგებლოდ მი-
მართული ქმედებისათვის“.

„შენიშვნა: საქართველო ვალდ-
ებულია იღებს დაუყოვნებლივ
განათავისუფლოს ის პირები, რომ-
ლებიც იმყოფებიან პატიმრობა-
ში ზემოაღნიშნული ქმედებისათ-
ვის“. მკითხველი, ალბათ, დამე-
თანხმება, რომ ეს მუხლი წარმო-
ადგენს, საქართველოს შინაგან
საქმეებში რუსის-რ. ფაქტობრივად
ჩარევის მცდელობას, რაც პრინ-
ციპულად ეწინააღმდეგება ზემოთ
მოსხენებული II მუხლის დებუ-
ლებას.

ე. ი. ლენინმა შესანიშნავად იც-
ოდა, რომ საქართველოს დაპყრო-
ბისათვის საჭირო იყო საბაზი —
ბოლშევიკური რევოლუციის პრო-
ვოცირება საქართველოში. X მუ-
ხლის საფუძველზე კი ერის გამ-
ყიდველ ქართველ(?) კომუნისტებს
თავისუფალი მოქმედების საშუ-
ალაბა მიეცემოდათ და ისინი თავ-
ისუფლად შეძლებდნენ „დიდი ბე-
ლადის“ ბოროტი განზრახვის გა-
ნორციელებას.

X მუხლში აღნიშნული ვალდ-
ებულებების შესრულება იყო საქარ-
თველოს მთავრობის მიერ დაშვე-
ბული გამოუსწორებელი შეცდო-
მა, რამაც ნიადაგი მოამზადა სა-
ქართველოს ხელახალი ოკუპაცი-
ის და ანექსიისათვის. ნოე ჟორდანი-
ას ეს ნაბიჯი შეიძლება შეფას-
დეს ან როგორც პოლიტიკური გუ-
ლუბრევილობა ან კიდევ, როგორც
შეგუება საქართველოს სახელმწი-
ფოებრიობის დაკარგვისათვის. არც-
ერთ შემთხვევაში საქართველოს
ხელისუფლების გამართლება არ
შეიძლება. სწორედ აღნიშნავს ბა-
ტონი ზურაბ ავალიშვილი: „რე-
ვოლუციონარ გამოსული საქარ-
თველოს მთავრობა უფრო მეტად
მაინც სოციალური დემოკრატიის
მთავრობა იყო, ვიდრე დემოკრა-
ტიული და ეროვნული პოლიტი-
კის ორგანო“.

როგორ სჭირდებოდა საქარ-
თველოს ამ მძიმე ეპოქაში კემპარტად
ეროვნული მთავრობა, მაგრამ ეს
ასე არ მოხდა. საქართველოს ხე-
ლისუფლების მთავარი გახდა კა-
ცი, რომელიც თავის უპირველეს
მტრად ქართველ ნაციონალისტებს
თვლიდა და არა ბოლშევიკებს. აი,
რას ბრძანებს საქართველოს პრე-
ზიდენტი: „ქართველ სოციალ-დ-
ემოკრატებს, ქართველ მუშათა მო-
ძრაობას ოდითგანვე ერთი მტერი
ყავდა და ახლაც ყავს — ეს არი-
ან ქართველი ნაციონალისტები“.

დღეს საქართველოს ჰყავს სა-
ყოველთაოდ, პირდაპირი, ფარე-
ლი კენჭისყრის საფუძველზე არ-
ჩეული კემპარტად ეროვნული
ხელისუფლება და მეტწილად მწამს,
რომ იგი არ წავა გაუმართლებელ
კომპრომისებზე მტერთან და ქარ-
თველი ერი სულ მალე იზიჟიმეს
მრავალი ტანჯვისა და სისხლის ფა-
სად მოპოვებულ თავისუფლებას.
რომელსაც ვეღარავინ შეგვეცი-
ლება უაქუნითი უაქუნისამდე.

ზინა გეგაძე

თხუ საერთაშორისო სამართლის
ფაკულტეტის I კურსის სტუ-
დენტი.
გთხოვთ, ჰონორარი გადაგი-
ხვით შერაბ კონტაქტს ფონდში.

პოსას გელაველი კალა კონდა...

სხვისი არ ვიცი, მაგრამ მე
რომ მკითხონ რომელია ყველა-
ზე ვაჟკაცი სპორტის სახეო-
ბაო, დაუყოვნებლივ ვუპასუხებ-
დი: მკლავჭიდის ეს არც ჩემი
ახილება გახლავთ, არც ვინმეს
გან თავსმოხვეული აზრი. მასში
მართლაც ყველა სიკეთე არის
თავმოყრილი რაც ვაჟკაცს ახასი-
ათებს: რა თქმა უნდა, განუზო-
მელი ძალა, მეტოქისადმი პატი-
ვისცემვა, საკუთარი ღირსების
მარჯვენით დაცვა და ჭიდილი.
ჭიდილი...

ჩემი პოზიციის დასტური იყო
ფილარმონიის დიდ საკონცერტო
დარბაზში გამართული საქართვე-
ლოს ამ ჩემპიონატი მკლავჭიდ-
ში. აქ ტურნირმა, დარწმუნებუ-
ლი ვარ, არა ერთ და ორ სპორ-
ტის მოყვარულს გააზიარებინა
ჩემი აზრი.

ტურნირზე უცხოეთის წარმო-
მადგენლებსაც ელოდებოდნენ
მასპინძლები, მაგრამ მოსტოვის
სპორტის მესვეურებმა ნაცადი
ხერხებით — გაყალბებული ცნო-
ბების მიწოდებით აიძულეს ზო-
გიერთი სპორტული დელეგაცი-
ა ჩამოსულიყო მოსკოვში. ვინც
კი ჩამოვიდა, ისე სამინდოდ და-
უხატეს საქართველოს ვითარება
„ომია საქართველოში“, რომ
მათ თავადვე თქვენ უარი თბი-
ლისში გამომგზავრებაზე.

მოუხედავად უცხოელთა ჩამო-
უსვლელიბისა, შევიბრება მაინც
მალაღ ღონეზე ჩატარდა. სამასა-
მდე კაცმა გამოსთქა სურვილი
გამოეცადა საკუთარი მარჯვენის
ძალა. თუმცა, რატომ მარჯვენის?
— ცაცხვისათვის ხომ ცალკე
გამართა ტურნირი. შემარცხენ-
ები და შემარჯვენები 5-5 წო-
ნით კატეგორიაში ევიდებოდნენ
ერთმანეთს. რა თქმა უნდა, ტუ-
რნირზე იყო კურიოზებიც, არა-
ერთმა ახალბედა ათლემმა გაა-
ოცა გულშემატკივრები, ზოგმა
ცნობილმა მკლავჭიდელმა, ფავო-
რიტებად რომ ითვლებოდნენ,
საკმაოდ უღიმამოდ იასპარეზა.

ორდღიანი ბრძოლის შემდეგ სა-
ქართველოს ჩემპიონის წოდება
ლორსელად მოაპოვა ზესტაფო-
ნელმა ზაურ ცხადაძემ. თუმცა,
აბსოლუტური ჩემპიონობის წო-
დებისათვის გადამწყვეტი ორთა-
ბიძოლა არ შემდგარა — ტრამ-
ვის გამო ფინალში ვერ იასპარე-
ზა მესტიელმა ერეკლე გურჩი-
ანმა.

ამ ტურნირის შედეგების მი-
ხედვით დავომბლექტდება საქარ-
თველოს ეროვნული ნაკრები
მკლავჭიდში, რომელიც, თუ ყვე-
ლაფერი ისე წარიმართა როგორც
ჩვენ გვსურს, იასპარეზებს ევრო-
პის ჩემპიონატზე.

ნონა ლომიძე

სპარტამ: რამდენიმე წლის
შემდეგ ზაურ ცხადაძეს სერიო-
ზული კონკურენცია ემუქრება
გიორგი ჭავჭავაძისა (მარცხ-
ნივ) და ჰაიშო გულშევილის
(მარჯვენა) სახით...

ალექსანდრა კოტორაშვილის
ფოტო.

სიტუაცია ნუ მოვაკლავთ...

ორი წლის წინათ რუსთავეში
მცხოვრები ენთუზიასტების —
თამარ კვარაცხელიას და თამარ
ქუშნიშვილის ინიციატივით სა-
ფუძველი ჩაეყარა რუსთაველისა
და საინფორმაციო სკოლების
მეგობრობას. პირველად რუსთა-
ვის მე-18 სკოლის მოსწავლეები
ესტუდენტებს კახის ქართულ სკო-
ლას, შემდეგ თანდათანობით სხვა-
დასხვა სკოლები და ბავაბაღე-
ბიც ჩაებნენ ამ კეთილშობილურ
საქმეში და მეგობრობის ხიდიც
გაიღო. თუმცა, არა მარტო სკო-
ლები უწყვეტენ შეფობას, არა-
მედ მთელი ქალაქის სხვადასხვა
პოლიტიკური ორგანიზაციებმა თუ
ქარხნა-დაწესებულებებმა გა-
უშურდეს დახმარების ხელი საინფო-
რმში მცხოვრებ ქართველებს და
შარშან ზაფხულში დასვენების
შესანიშნავი პირობები შეუქმნეს
ალბეგლოსა და კახის სკოლების
მოსწავლეებს სურამში.

სულ ახლახანს კი ბელაქანის
რაიონის ერთადერთი ქართული
სოფლიდან — ითითალადან (სა-
დაც 400 კომლი ცხოვრობს) სი-
ნტერესო იდეაც წამოვიდა — ად-
გილობრივმა საფეხბურთო გულ-

მა „საინფორმ“ სურვილი გამო-
თქვა ამხანაგური მატჩი ჩატარ-
ებინა პირველი ეროვნული ჩე-
მპიონატის ბრინჯაოს პრიზიორთან
რუსთავეს „გორდასთან“.

და აი, ითითალას დელეგაცია
რუსთავეს ესტუმრა, სადაც ქალა-
ქის ხელმძღვანელობამ ყველა პი-
რობა შეუქმნა სტუმრებს. პირველ
საღამოს მეტალურგთა კლტურის
სასახლეში ითითალელთა საპა-
ტივსაცემოდ ჩატარდა შეხვედრა-
კონცერტი ანსამბლი „საინფორ-
მთან“ (ხელმძღვანელი — ბატონი
ჭუმბერ გონაშვილი), მეორე დღეს
კი რუსთავეს „ფოლადის“ სტა-
დიონზე ერთმანეთს პირისპირ
წარსდგა ორი გუნდი — „გორდა“
და „საინფორმ“. სტუმრები, რო-
გორც გუნდის ხელმძღვანელობამ
გვითხრა, ბელაქანის რაიონის
მრავალგზის ჩემპიონებ არიან
მეორე „გორდა“ ამ დღეს მეტად
მკაცრი გამომწვევი აღმოჩნდა.
ამ მატჩის შედეგს, ვფიქრობთ,
არავითარი სპორტული მნიშვნე-
ლობა არა აქვს. მთავარი ის არის,
რომ ითითალელმა ფეხბურთელე-
ბმა მეტად საჭირო გამოცდილება
შეიძინეს და ზოგ მომენტში მა-

ყურებელთა სამართლიანი ოვაცი-
ებიც დაიმსახურეს. განსაკუთრე-
ბით გვირგვინი გამოეყოთ „საინფო-
რმს“ რიგებიდან მათი მეკარე და
კაპიტანი ჭემალ ჟორაშვილი, რო-
მელიც არაერთხელ გამოიჩინა
თავი კარგი რეაქციით. ასევე აღ-
სანიშნავია სტუმართა რიგებში თა-
მარ ნაცვლიშვილი, რომელიც აქ-
ტურური თამაშით დაგვაახსოვრდა

შეტევის მარჯვენა ფლანგზე.
რაც შეეხება „გორდას“, უნდა
ითქვას, რომ ამ დღეს ისინი ექსპე-
რინტული შემადგენლობით თა-
მაშობდნენ და რაც ყველაზე სა-
სიხარულოა, გამოცდილი ფეხ-
ბურთელები გვერდით ჩინებუ-
ლად ითამაშეს სრულიად ახალ-

(დასასრული შემ-ს 33.)

რედაქციის მისამართი
ქ. თბილისი -- 380096
მ. კოსტავას ქ. № 14.